

אפרים ראה את השכינה יחד עם יעקב אבינו ז"א קדישא

מַאִי קָא מְשַׁמַּע לָן וקשה איך משמע שישראל הוא ישראל סבא שהוא ז"א,
אֵלָא בְּךָ יִתְבָּרַךְ יִשְׂרָאֵל לָא פְּתִיב, אוּ בְּךָ יְבוֹרֶךְ
יִשְׂרָאֵל, מַהוּ יְבָרַךְ יִשְׂרָאֵל. אֵלָא, יִשְׂרָאֵל קְדִישָׁא לָא
יְבָרַךְ לְעֵלְמָא, אֵלָא בְּךָ, דְּאַנְתָּ בְּמַעֲרַב אלא מכיון שלא כתוב
 בך יתברך ישראל שפירושו שיתברכו ישראל למטה אלא כתוב 'בך יבורך ישראל', דהיינו
 שישראל שהוא ז"א יברך את אחרים, ולכן כך ביאורו: שישראל הקדוש שהוא ז"א הוא לא
 יברך את העולם אלא רק ע"י בך [קג] שהיא המלכות כי ז"א לא יכול להשפיע את שפע
 הברכות לתחתונים אלא רק ע"י המלכות שהיא נמצאת במערב. **וְכַתִּיב** (בראשית לה)
אֲנִי יְאֵל שְׁדֵי פְּרָה וְרֵבָה וכתוב על המלכות 'אני אל שדי פרה ורבה' כי
 המלכות הנקראת אל היא מתייחדת עם היסוד הנקרא שדי, ומטעם זה שייך בה את הענין
 של פרה ורבה וכן כאן מחנה אפרים נקרא אפרים שהוא לשון פרה ורבה כמש"כ 'כי הפרני
 אלהים' לפי שהוא היה במערב ששם נמצאת המלכות שבה הוא סוד פרה ורבה (רמ"ק).
אוּלִּיפְנָא דְחַמָּא עִמִּיהָ שְׂכִינְתָּא, וְכַדִּין אָמַר בְּךָ יְבָרַךְ
יִשְׂרָאֵל לְאָמַר. בְּךָ יְבָרַךְ לְעֵלְמָא ולמדנו שאפרים ראה את השכינה
 יחד עם יעקב אבינו ולכן הוא אמר 'בך יברך ישראל לאמר' כי באמצעות השכינה הנקראת
 ב"ך ישראל סבא שהוא ז"א יברך את בני העולם.

אור הרשב"י

[קג] והיא נקראת ב"ך ע"ש כ"ב אותיות הכלולות בה.

הלימוד היומיומי

ניתן להקדיש עבור הנצחות או לרפואה / הצלחה טל' 02-6249000

יעקב אבינו ראה את השכינה בעין שכלו

וְהִיאֲךָ הָמָא, וְהַכְּתִיב (בראשית מח) וְעֵינַי יִשְׂרָאֵל כָּבְדוּ

מְזוֹקֵן וְגו' וקשה איך ראה יעקב את השכינה והרי כתוב וְעֵינַי יִשְׂרָאֵל

כבדו מזוקן ומשמע שיעקב לא יכל לראות את השכינה [קד]. **אֵלָא שְׂכַל אַת**

יְדִיו כְּתִיב אלא באמת יעקב לא ראה בעיניו ממש את השכינה אלא הוא רק שפט

כן בשכלו כי כתוב 'שכל את ידיו' שהוא מלשון השכלה כי הוא ראה את השכינה בעין שכלו

(רמ"ק). **מַאי שְׂכַל** ומה הפירוש שכל. **אֵלָא יְמִינָא הָוָה זְקִיפָה,**

וְסִטִּי לִיָּה שְׂכִינְתָּא כְּלָפֵי אַפְרָיִם, וְאַרְחָ רִיחָא

דְּשְׂכִינְתָּא עַל רִישִׁיהָ, כְּדִין אָמַר בְּךָ יְבָרַךְ יִשְׂרָאֵל אלא

פירושו שהיתה יד ימינו של יעקב זקופה ביושר בכדי לברך את מנשה הבכור והשכינה

הטתה את יד ימינו אצל אפרים ומזה הוא שפט בשכלו שהשכינה עמו ועי"כ הוא הריח את

אור הרשב"י

צפה הקדוש ברוך הוא שירבעם בן נבט עומד מן אפרים ועושה שני עגלים מהו מי אלה (שם בראשית מ"ח ח') אלה אלהיך ישראל (שמות ל"ב ד') ויועץ המלך ויעש שני עגלי זהב (מלכים א' י"ב כ"ח) מיד סילק הקדוש ברוך הוא הימנו רוח הקודש. ועיני ישראל כבדו מזוקן (בראשית עיניו כבדו מזוקן והיו דבוקים זה לזה וכשהיה מבקש לראות היה תולה אותם אמר לו רב נחמן חס ושלום מהו לא יוכל לראות שנסתלקה ממנו רוח הקודש.

[קד] כדאיתא בפסיקתא רבתי התחיל יוסף מקרב את בניו אצל אביו כדי שיברכם שנאמר ויקח יוסף את שניהם אפרים בימינו (בראשית מ"ח י"ג), ולמה עשה יוסף כן אלא כיון שראה שהזכיר לאפרים תחילה אפרים ומנשה כראובן ושמעון יהיו לי (שם בראשית מ"ח ה') נתיירא שמא ידחה מנשה מן הבכורה לפיכך הגישם אצלו והעמיד מנשה בימינו ואפרים בשמאלו, אמר הקדוש ברוך הוא ואיני מודיע ליעקב מה עתיד לעמוד מאילו ירבעם בן נבט מאפרים (ומנשה שהכנים צלם בהיכל), אמר רבי חמא

הלימוד היומני

ניתן להקדיש עבור הנצחות או לרפואה / הצלחה טל' 02-6249000

ריח השכינה על ראשו ואז אמר 'בך יברך ישראל' כי באמצעות השכינה הנקראת ב"ך ז"א

יברך את עם ישראל (רמ"ק).

אפרים היה הראוי ביותר לקבל את ברכתו של יעקב

וַחֲמַא דְאִיהוּ לְמַעְרַב, וְדָאִי שְׂכִינְתָא בְּמַעְרַב ובגלל שראה

יעקב שבט אפרים נמצא בצד מערב אז לכן יעקב אמר שהוא ראוי ביותר לברך

את ישראל, משום שהשכינה שנמצאת עמו במערב מסייעת לו בזה ומשא"כ שאר השבטים

שאפילו שהם היו יחד עם השכינה מכל מקום לא היה המחנה שלהם בצד מערב ששם

השכינה בעצמה (רמ"ק), **וְהָא אֹקִימְנָא בְּגִין דְּלְהוּי בֵּין צְפוֹן**

לְדָרוֹם, וְלֹאֲתַחְבְּרָא בְּגוֹפָא, וְלְמַחְוֵי בְּזוּוּנָא חָד וכבר למדנו

שהטעם שהשכינה במערב הוא משום שהיא תהיה בין הצפון לדרום שהוא בין החסד

והגבורה ועי"כ היא תתחבר עם הגוף שהוא הת"ת ועי"כ כולם יהיו כלולים עמה בייחוד

אחד, אבל כאשר היא בדרום היא כלולה רק עם החסד לבד וכן אם היא בצפון היא כלולה

רק עם הגבורה לבד וכן אם היא במזרח היא כלולה רק עם הת"ת לבד אבל כשהיא במערב

היא כלולה מכולם ביחד (רמ"ק). **וְצְפוֹן מְקַבְּלָא לָהּ תַּחַת רִישָׁא,**

וְדָרוֹם מְתַחְבְּקָא לָהּ כי אז הצפון שהוא צד הגבורה הוא מקבל אותה תחת ראשה

והדרום שהוא צד החסד הוא מחבק אותה בימינו, **וְהָדָא הוּא דְכְּתִיב,** (שיר

השירים ב) **שְׁמָאֱלוֹ תַּחַת לְרֵאשֵׁי וַיְמִינֵנוּ תַּחְבְּקֵנִי** וזהו מש"כ בפסוק

'שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני'. **וְהָא אֹקִימְנָא וְדָאִי, מְפָתוֹ**

שְׁלִשְׁלֹמָה בֵּין צְפוֹן לְדָרוֹם, וְלֹאֲתַחְבְּרָא בְּגוֹפָא, וְכִדְוִין

הלימוד היומני

ניתן להקדיש עבור הנצחות או לרפואה / הצלחה טל' 02-6249000

בְּלֵלָא חָד לְאַתְּבְּרָכָא עֲלֵמָא והרי כבר למדנו שבודאי השכינה שהיא

סוד מטתו שלשלמה היא היתה בין הצפון לדרום שהוא בין החסד והגבורה ועי"כ היא

מתחברת עם הת"ת שהוא סוד הגוף ומכוח זה זו"ן מתייחדים בכלל אחד בכדי שיתברכו

כללות עולמות בי"ע (מק"מ). **תִּנְנָן, כֹּל הָאוֹמֵר תְּהִלָּה לְדָוִד תִּלְתַּת**

פְּעָמִים בְּכָל יוֹמָא, מוּבַטַּח לוֹ שֶׁהוּא בֶן הָעוֹלָם הַבָּא והנה

למדנו [קה] שכל האומר פרק תהילה לדוד שלוש פעמים בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם

הבא, (דף ק"כ ע"א) **וְהָא אוֹקִימְנָא בְּגִין לְזוּוּנָא לָהּ לְהָאֵי תְהִלָּה,**

וְלֹא שְׂתַפְחָא בְּכָל יוֹמָא בֵּין צְפוֹן לְדָרוֹם וכבר ביארנו שטעם

הדבר הוא בכדי לייחד את המלכות הנקראת תהילה ושהיא תמצא בכל יום בין הצפון

לדרום שהוא בין החו"ג ששם הוא סוד הייחוד כמש"כ 'שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני'.

אדם קם בבוקר מקבל עליו עול מלכות שמים ומסדר את השבחים של

הקב"ה

אֲתֵי בְר נֶשׁ בְּצַפְרָא, מְקַבֵּל עֲלֵיהָ עוֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם

(בְּמָה דְאַתְמַר מְסַדֵּר שְׁבָחָא) **בְּאֵינּוֹן תְּשַׁבְּחֵן דְקָאמַר** (עם)

תְּהִלָּה לְדָוִד, וּפְלִהוּ הַלְלוּיָהּ וכשקם האדם בבוקר הוא מקבל עליו עול

אור הרשב"י

דאיתא כדאיתא בברכות דף ד' עמוד ב' אמר רבי אלעזר אמר רבי אבינא: כל האומר תהלה לדוד בכל יום שלש פעמים - מובטח לו שהוא בן העולם הבא. מאי טעמא? אילימא משום דאיתא באל"ף ב"ת - נימא אשרי תמימי דרך דאתיא בתמניא אפי'ן! אלא משום דאית ביה פותח את ירך - נימא הלל הגדול דכתיב ביה: נתן לחם לכל בשר! - אלא: משום דאית ביה תרתין.

דאיתא בתמניא אפי'ן! אלא משום דאית ביה פותח את ירך - נימא הלל הגדול דכתיב ביה: נתן לחם לכל בשר! - אלא: משום דאית ביה תרתין.

הלימוד היומני

ניתן להקדיש עבור הנצחות או לרפואה / הצלחה טל' 02-6249000